647510 **BA02HinF202B** **Seat No :_____**

B.A. Semester - 2 (*CBCS*) Examination
June/July-2022 [NEW COURSE]
COMPULSORY HINDI : YASODHARA (FND)

Time: 2:30 Hours **Marks: 70**

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

प्रश्न १ मैथिलीशरण गुप्त की जीवन रेखाओं को स्पष्ट करते साहित्य साधना पर प्रकाश डालिए। (१४)

अथवा

प्रश्न १ खण्डकाव्य की परिभाषा देते हुए हिन्दी खण्डकाव्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए।

प्रश्न २ 'यशोधरा' काव्य में चित्रित यशोधरा के विविध रूपों का परिचय दीजिए। (१४)

अथवा

प्रश्न २ 'यशोधरा' काव्य के प्रेरणास्रोत पर प्रकाश डालते हुए कवि द्वारा किये गये परिवर्तनों की चर्चा कीजिए।

प्रश्न ३ 'यशोधरा' काव्य की कथावस्तु अपने शब्दों में बताते हुए उद्देश्य स्पष्ट कीजिए। (१४)

अथवा

प्रश्न ३ 'यशोधरा' के काव्य शिल्प पर अपने विचार प्रकट कीजिए।

प्रश्न ४ किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए: (१४)

(१) गुप्तजी की नारीभावना।
(२) यशोधरा काव्य का राहुल।
(३) यशोधरा शीर्षक की सार्थकता।
(४) यशोधरा में आधुनिक युगबोध।

प्रश्न ५ (अ) किसी एक विषय पर निबंध लिखिए: (०७)

(१) मेरी कल्पना का भारत।
(२) मेरा प्रिय साहित्यकार।
(३) भ्रष्टाचार की समस्या।
(४) राष्ट्रीय एकता।

प्रश्न ५ (ब) गुजराती में अनुवाद कीजिए: (०७)

દર્શન અને વિજ્ઞાન સમય કી ગતિ કે અનુસાર બદલતે રહતે હૈ પર સાહિત્ય તો હૃદય કી વસ્તુ હૈ। માનવ – હૃદય મેં તબ્દીલિયાઁ નહીં હોતી। સાહિત્ય હી સચ્ચા ઇતિહાસ હૈ, ક્યોકિ ઇસમેં અપને દેશ ઔર કાલ કા જૈસા ચિત્ર હોતા હૈ, વૈસા કોઈ ઇતિહાસ મેં નહીં હો સકતા। ઘટનાઓં કી તાલિકા ઇતિહાસ નહીં હૈ ઔર ન રાજાઓં કી લડાઇયાઁ હી ઇતિહાસ હૈ। ઇતિહાસ જીવન કે વિભિન્ન અંગો કી પ્રગતિ કા નામ હૈ। જીવન પર સાહિત્ય સે અધિક પ્રકાશ ઔર કૌન વસ્તુ ડાલ સકતી હૈ, ક્યોકિ સાહિત્ય અપને દેશ-કાલ કા પ્રતિબિમ્બ હોતા હૈ।

અથવા

પ્રશ્ન ૫ (બ) હિન્દી મેં અનુવાદ કીજિએ:

કાવ્ય એ જીવન ઉપવનનું પુષ્પ છે અને જીવન એ કાવ્યકુસુમની સુગંધનો પ્રસાર છે. જીવનની સરસ સાધનાનું અંતિમ વિકસિત રૂપ કાવ્ય છે અને કાવ્યના મહાન ઉદ્દેશ્યનું પરિષ્કૃત રૂપ જીવન છે. કાવ્યમાં આપણે જીવનની ઝંખનાને સ્વપ્નોના રૂપમાં સજાવીએ છીએ અને જીવનમાં કલ્પના સત્યની વાસ્તવિક ભૂમિકા પર ઊતરી આવે છે. કાવ્ય જીવન પાસેથી જીવન મેળવે છે અને જીવન તો જીવનનું કાવ્ય જ છે.

****